

حذف تعرفه

چراغ سبز به برنج وارداتی

علی پیرولی

ناهمخوانی سیاست‌های وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و بازرگانی از مهمترین عوامل در خوداتکایی محصول برنج است.

عدم تاثیر کاهش تعرفه بر تنظیم بازار

بدون شک کاهش تعرفه واردات محصولات کشاورزی به منظور تنظیم بازار است. از آنجا که محصول برنج دارای ۲ بازار ناهمگن پرمحصول بوده است، کاهش تعرفه واردات برنج، تاثیر چندانی بر تنظیم بازار ندارد، بلکه بالا رفتن هزینه‌های تولید، قیمت تمام شده برنج بومی را افزایش می‌دهد. و در شرایطی که قیمت برنج پرمحصول از قیمت برنج بومی متاثر است، هر مقدار واردات برنج پرمحصول منجر به کاهش قیمت نمی‌شود. همچنان که در سال‌های گذشته قیمت برنج پرمحصول کاهش محسوسی نداشت. این در شرایطی است که بنابر اعلام مرکز پژوهش‌های مجلس، بخش اعظم واردات برنج (بالغ بر ۶۶/۶ درصد) توسط دستگاه‌های دولتی انجام می‌شود که به طور طبیعی از امتیاز حداقل تعرفه ۴ درصد بهره‌مند می‌شود و این در حالی است که رقمی در حدود ۳۳ درصد از کل واردات برنج نیز از

خوشبیبانه‌ترین حالت از تولید برنج با کیفیت داخلی در کمتر از ۳ سال اثری باقی نخواهد ماند و شالیزارها به دلیل عدم صرفه اقتصادی، به ویلا یا باغات تبدیل می‌شوند. همچنین طی سال‌های گذشته، اراضی شالیکاری به دنبال رشد جمعیت، محدودیت زمین و نیاز به مسکن در سطح استان‌های برنج‌خیز کشور به ساختمان‌سازی اختصاص داده شده‌اند. از آن جا که تولید برنج عملی طاقت‌فرساست و به دلیل کوچک بودن زمین‌های زراعی و بالا بودن قیمت تمام شده‌ی برنج، کشاورزان انگیزه‌ی کمتری برای کاشت این محصول نشان می‌دهند. و از سوی دیگر کاهش بیش از حد تعرفه این محصول و سرازیر شدن واردات بیش از نیاز تعرفه گذشته، روند شتابان ساخت ویلا در مزارع برنج را تسریع می‌کند.

در این میان براساس گزارش سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده اگر دولت قیمت کالایی را پایین‌تر از قیمت تمام شده اعلام کند، ملزم به پرداخت یارانه به تولیدکننده خواهد بود و در نتیجه با توجه به تعیین قیمت پایین برای برنج، دولت موظف به پرداخت مابه‌التفاوت به تولیدکنندگان برنج است. در عین حال در صورت اجرای این مصوبه، تولید برنج تا حدودی مقرون به صرفه و سودآور می‌شود. بر این اساس دولت به منظور حمایت از تولید و جلوگیری از تاثیرگذاری برنج داخلی و وارداتی بر یکدیگر به لحاظ قیمت باید کل برنج با کیفیت و پرمحصول داخلی را به قیمت بازار از کشاورزان خریداری کند. از سوی دیگر با مخالفت وزارت جهاد کشاورزی در مورد کاهش تعرفه، به نظر می‌رسد

پس از ماه‌ها کش و قوس، با اعلام کاهش تعرفه ۱۵۰ درصدی برنج، برای تنظیم بازار این محصول، شایعه‌ها به واقعیت پیوست و تعرفه برنج به ۴ درصد کاهش یافت.

از پیامدهای اتخاذ چنین تصمیمی، ورشکستگی تولیدکنندگان داخلی، عدم خودکفایی این محصول و وابستگی هر چه بیشتر به بازارهای خارجی خواهد بود. این در حالی است که طی ۲ سال گذشته تاکنون با همین تعرفه ۱۵۰ درصد بیش از ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن برنج مازاد وارد کشور شده که این امر موجب یاس کشاورزان و خسارت‌های جبران‌ناپذیری از جمله عدم فروش برنج تولید داخلی بوده است. به اعتقاد کارشناسان با کاهش تعرفه محصول برنج به ۴ درصد، واردات این محصول بیش از پیش افزایش خواهد یافت. به ویژه آن که برنج وارداتی از امتیاز دریافت یارانه صادرات از کشور مبدا برخوردار است و همین موضوع تاثیر نامطلوبی در تولید برنج داخلی داشته و موجب از دست دادن قدرت رقابت با سایر بازارهای خارجی برنج می‌شود.

ساخت ویلا در پی تعطیلی مزارع برنج

کارشناسان اقتصادی بر این باورند که با کاهش تعرفه واردات، هر چند برنج با قیمت کمتری به دست مصرف‌کننده می‌رسد، اما در

کاهش تعرفه هیچگونه تاثیری بر واردات دولتی نداشته و تنها یک سوم از حجم واردات برنج متاثر از این سیاست خواهد بود

افزایش جمعیت و بالا رفتن میانگین درآمد کشورهای در حال توسعه است. این در حالی است که امکان تولید برنج از طریق سطح زیرکشت محدود است و تحقیقات در زمینه افزایش عملکرد برنج نیز زودبازده نیست. از این رو به اعتقاد اقتصاددانان و به نقل از خبرگزاری مهر در دهه‌ی آینده اساساً برنجی برای مبادله در بازارهای بین‌المللی وجود نخواهد داشت که این هم یک فرصت و هم یک تهدید برای ایران به شمار آید. به نظر می‌رسد علاوه بر ایجاد فضایی برای عرضه و تقاضا، حمایت از تولید داخل و نیز رفع انحصار تجارت برنج از سوی دولت و با تعیین تعرفه موثر و مناسب، مدیریتی قوی و منطقی، مبتنی بر مجموعه‌ای از نیروهای متخصص و شایسته نیازمند است.

کاهش دهد، با کاهش تعرفه واردات این محصول، عملاً برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی و تولیدکنندگان محصول برنج را تحت تاثیر قرار داده است. به طوری که دروازه‌های ورودی بازار ایران را به روی کشاورزان خارجی بیش از پیش گشود، تا در شرایط نابرابر با تولیدکنندگان داخلی برنج رقابت کنند.

به گزارش خبرگزاری مهر، در حال حاضر آمریکا نرخ دامپینگ بالای ۲۰ درصد را در مورد برنج اعمال می‌کند و ژاپن به منظور حمایت از تولیدات بخش کشاورزی، برنج را تا ۶ برابر قیمت جهانی از کشاورزان خریداری کرده و با قیمت کمتر به دست مصرف‌کنندگان می‌رساند. این قبیل سیاست‌های حمایت در کره و چین نیز اجرا می‌شود. بنابراین گزارش، دلیل این حمایت، افزایش مصرف برنج در سطح جهانی به دنبال

طریق تعاونی‌های مرزنشین صورت می‌گیرد که آنها نیز از تخفیف ۵۵ درصدی در تعرفه برخوردارند. بنابراین در عمل تنها حدود ۴ درصد از کل واردات برنج مشمول پرداخت تعرفه کامل ۱۵۰ درصد است. بر این اساس کاهش تعرفه هیچگونه تاثیری بر واردات دولتی نداشته و تنها یک سوم از حجم واردات برنج متاثر از این سیاست خواهد بود.

از سوی دیگر کارشناسان اقتصادی برای تحقق خوداتکایی و حمایت از کشاورزان بر لزوم افزایش تعرفه موثر در سال آینده و هر سال با فصل برداشت برنج تاکید دارند.

حمایت از رقبای

تضعیف تولیدکنندگان داخلی

با وجود آن که وزارت جهاد کشاورزی وعده کرده بود که در مدت سه سال، کشور را از واردات برنج بی‌نیاز کند و هزینه‌های تولید برنج داخلی را

برگ اشتراک ماهنامه

دام گشت صنعت

راهنمای اشتراک
یک ساله ماهنامه دام - کشت و صنعت را دریافت کنید

نام خانوادگی :	نام شرکت یا موسسه :	شغل :	سمت :
نوع فعالیت :	درخواست اشتراک از شماره :	تعداد مورد نیاز از هر شماره :	
نشانی کامل :	تلفن :	کد پستی :	صندوق پستی :

برای اشتراک ماهنامه دام گشت صنعت می‌توانید با دو روش زیر اقدام فرمایید:

(۱) وجه مربوطه به دوره اشتراک انتخابی خود را به حساب جام مهربانک کشاورزی ۱۰۰۳۹۲۰۳۳۰۰۶ به نام ابوالقاسم گلیاف (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک کشاورزی) واریز نموده سپس فرم را تکمیل کرده و ارسال نمایید.

توجه: حق اشتراک یک ساله برای موسسات دولتی ۲۲۰۰۰ تومان
برای بخش خصوصی ۱۸۰۰۰ تومان و برای دانشجویان ۱۲۰۰۰ تومان است

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۳۳۷۸۱   **فکس: ۰۲۱-۸۸۸۳۳۳۶۱**

* فرم اشتراک را کاملاً خوانا تکمیل کرده و کد پستی را حتماً قید فرمایید.